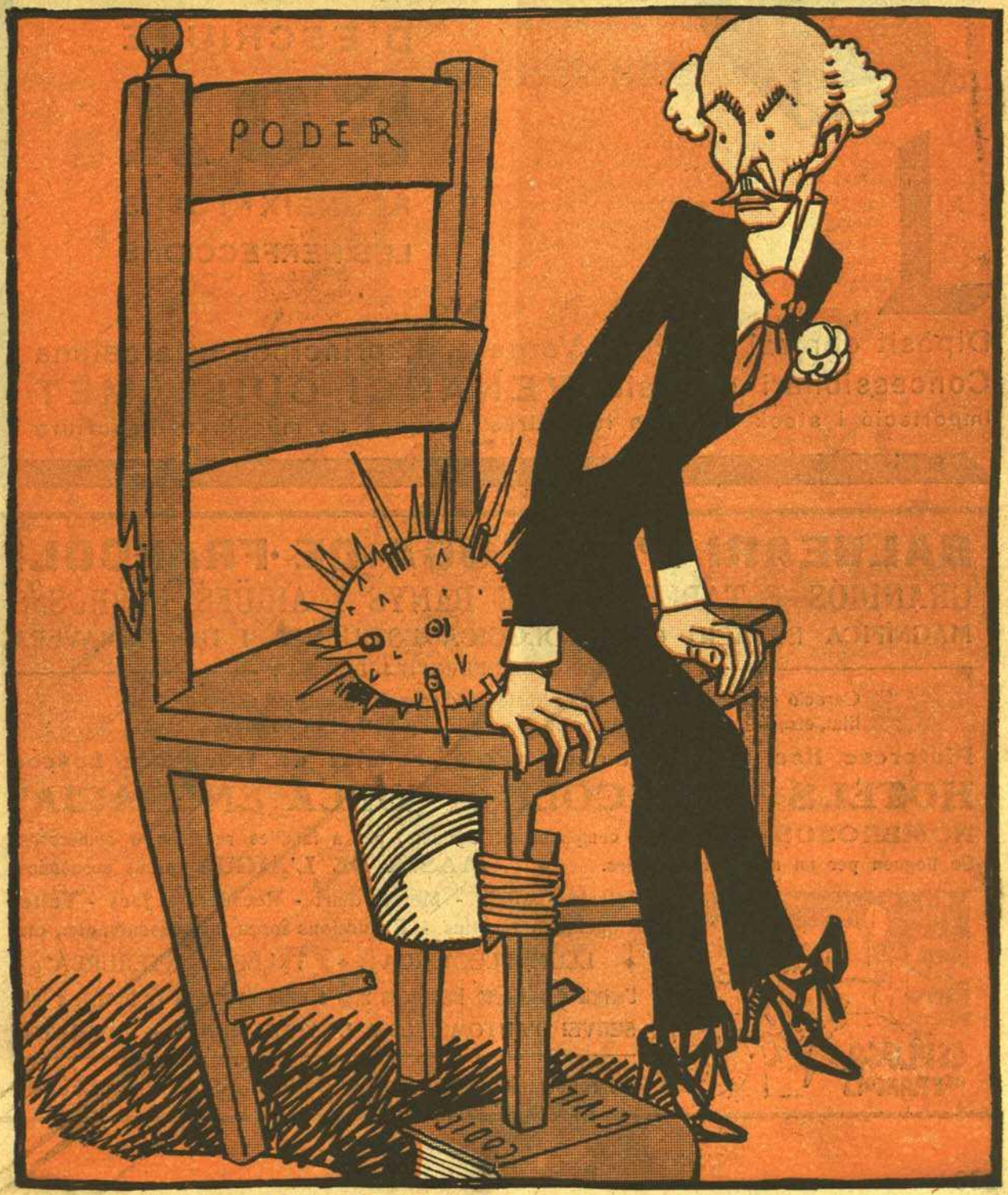
Any I Barcelona 14 de Juny de 1917 (Pel juny la fals al puny) N.° 9

CUCA FERA

Rellamp!!! Com li surten les molles an aquesta cadira!

LA MÀQUINA
D'ESCRIURE

FOX

REUNEIX TOTES
LES PERFECCIONS

Dipòsit central i tallers: Vergara, 1, principal.—Barcelona
Concessionari exclusiu. **VENANCI GUILLAMET**
Importació i stock de totes les altres marques de màquines d'escriure

BALNEARI D'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

GRANDIÓS ESTABLIMENT DE BANYS I AIGÜES FERROSES
MAGNÍFICA ESTACIÓ CLIMATOLÓGICA ESTIUENCA I DE PRIMAVERA
A 600 METRES SOBRE EL NIVELL DEL MAR

Curació de l'anemia, clorosis, neurastenia, dispepsies atòniques, estats de debilitat, etz., i efectes meravellosos en l'època de la pubertat i en les convalecencies

Pintoresc lloc amb deliciosos parcs, rodejat de frondosos boscos

HOTELS "FRANCOLÍ" I "VILLA ENGRACIA"

NOMBROSOS XALETS completament equipats, per a families reduides o numeroses. Se lloguen per un mes o temporades. ❖ **MASIA DE L'AIGUA** (preus economics)

Iglesia - Metje - Mercat diari - Recaders - Jocs - Festes
Concursos sportius - Excursions força interessants, etz., etz.

❖ LLUM ELÉCTRICA ❖ TELÈFON INTERURBÁ ❖

L'estació d'Espluga de Francolí, es troba a meitat de la linia de Tarragona a Lleida

SERVEI D'AUTOMÓBILS A L'ESTABLIMENT ❖ GARATGE

Administració: Bruch, 114 • Telèfon A-935 • BARCELONA

CUCA FERA

PREU (i és regalat)
Any, Ptes. 6—Semestre, Ptes. 3'50—Trimestre, Ptes. 2
N.º solt: **10 cts.** ⊡ **Escudellers, 10 bis**

REVELACIONS SENSACIONALS

Hem passat hores de tortura, de pressentiment llòbreg, de terratrèmol social en gestació; d'enigme.

En les tenebres pesava una menaça; brandava una eina, espasí o forquilla, tant se val; potser una paella engropada pel mànec subversivament.

Homes sospectes, amb ulls com taronges i taronges com poms fosforescents, vigilaven ells sabessin qui i Deu sabés el què.

Es remorejava si en tenien mitja dotzena d'agafats. Uns deien: mig els està bé!; els altres deien: la raó a un moro! Uns quants es limitaven a fer: caram, caram!

Després, de sobte, en l'instant elegit, la cosa anà per vies de templança. S'obriren cors i portes i es lliberà als captius—tan senzill ho tinguessin els empresonats per la llei de jurisdiccions—i aparentment, en la superficie, la calma es restablí.

Amb calma es fa tot; i tinguèrem la nostra batalleta de flors sense flors, com si el rus Sturmer regentès l'amunicionament del Passeig de Gracia.

En lo que sí va encarnisar-se el senyoriu sigué amb el castellà.

No arribaren ben bé al *¡ca ma dises!* ni al *¡ay ica ca presiózo!*, però no se'n mancà de gaire.

El cas es que una alegría mai ve sola i, efectivament, al vespre, trets. Trets, segons ens digueren en la Plassa Reial, que és l'única plassa de Barcelona que no s'és feta per això, encara que les seves condicions acústiques siguin inmillorables.

Aquests trets, però, eren els vulgars trets bulliciosos, els trets esparòdics de sempre que en compte de espantar la gent, la criden.

Ells amb el temps vindràn a substituir les campanetes dels *arrenca-caixalis*, dels *xarlatans* venedors de purgues i d'específics contra la solitaria. Instalat l'escambell i la parada, l'orador es treurà la *browing* i pam, pam, pam, en volgueu de parròquians i de badocs.

Això és el que tindríem de fer entendre a l'Alomar per a familiaritzar-lo amb els espatecs. Tot el que pogués perdre-hi la filosofía a Figueras ho guanyaría, sens dubte, la revolució espanyola.

I amb aquest entreteniment i llegint amb avidesa noves de la misteriosa revolta dels militars al Paraguai han transcorregut les nits i el dies.

Per Corpus tots els barcelonins estrenaren un vestit nou. Els regidors làics, no. Es posaren els de cada dia i vinga etzibar discursos. Quí podrà fer entendre a aqueixos descreguts que, disfressats de Sant Joan amb un bè al costat, unes espardenyetes de cintes escarlata i unes mitges de color de carn i un fámul per guía guanyaríen en serietat i patxoca?

Ja veieu tots com la situació d'Espanya i els valors a Borsas no han millorat pas gaire d'ensà de llur tarambanada.

La seva mateixa gent tenen que anar a passar-se la set de sentit comú i de justicia a Canaletes. Per ara no hi ha altre atemperant possible que l'horxata de xufles.

¿Han vist, cavallers, la mala fi d'En García Prieto?

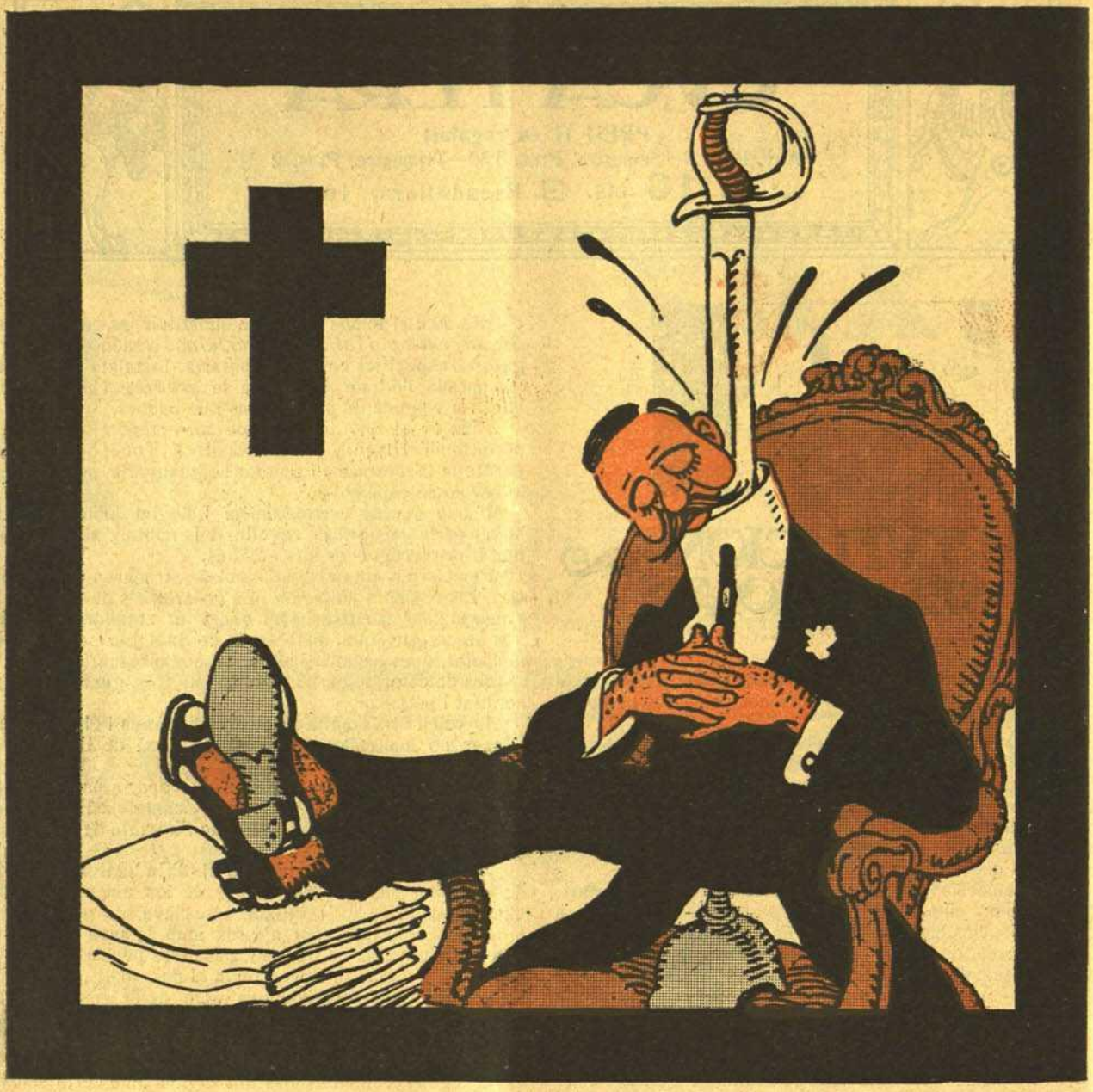
En quan llegírem que al mig de les empentes de la qüestió militar, ell, l'estatista, anunciava als periodistes la ferma resolució d'anar a toros amb la seva filla, com volent significà: estic tranquil; nosaltres pensàrem: home a l'aigua. En García Prieto tenía el pap molt gros però no tant que pogués resistir una junta de defensa darrera l'altra, i encara tenir humor de divertir-se. Era menjar sobre païr, i això ve que espatlla la salut. Pel demés els fenòmens tenen un límit. Tots haureu vist que n'hi han que s'engoleixen una espasa fins el pom amb certa senzillesa, però si a l'ensems de l'espasa tractessiu de ficar-los-hi un canó, allavors... tal vegada us engegaríen al botavant i plegaríen la comedia.

Algú va insinuar que el quefe del Govern estava disposat a encarregar-se ell mateix de la cartera de guerra. Oh santa ignocencia! Pesa mólt una cartera així, i si hi afegiu unes 55,334 tonelades de patates «Royal» encara pitjor.

El marquès d'Alhucemas ha sigut «Flor de un dia»; ara deixa les «Espines de una Flor» pels que vinguin.

I que vingui qui vulgui, pensa Catalunya.

M. F. DE LA VIROLLA

GARCIA PRIETUS DE CORPUS PRESENTIS
MORTUUS GERMANICORUM CASCU
ET SABRIS MILITARORUM
FECIT TRABETAM ROMANONIS
PARLAMENTUM NON OBRIVIT.
ESPANYAM EMPANTANEGATAM DEIXAVIT
NEUTRALITATEM PER SUPRA TOTUM ESTIMAVIT.

L'UIL TAFANER

Ja! ja son fòra! ja no tenim Burells ni Francos Rodríguez ni Albas. Sembla que podríem dir: ja respirem. Pro, ca!

Mai com en aquesta ocasió ve a compte aquella reflexió del vell prudent, que desitjava llarga vida a un rei estúpit. Diu que al ser preguntat perquè feia vots per la salud del qui enfonzava la patria contestà:

—Son avi era feble, son pare un malvat, aquest és estúpit. Lo que serà el fill... Déu meu!

I això és el que passa amb els governs d'Espanya.

Pobre Rius i Rius, segón marquès d'Olèrdola. S'ha acabat la broma. Hauràs de deixar la vara, tant que et divertíes i tant que la feies lluir.

Tot s'acaba en aquest món. El pobre Llopis deu estar inconsolable, de què li haurà servit l'homenatge a don Nadal? D'interior satisfacció, no més que d'interior satisfacció. Es mólt trist.

I diu que faràn batlle a en Junoy. Un Junoy després del marquès de Olèrdola. La lletjor després de la formosura, el plebeu després de l'aristòcrata.

Ai! Jerusalem! Jerusalem! Com més anem menos valem.

Parlant de la qüestió dels militars, un senyor que'ls defensava deia, que'ls oficials que darrerament sortíen de les Academies sabíen tantes coses, que es sacrificaven tant, que gaire bé eren uns martres, que... moltes coses.

Un respongué:

Sabràn tot això i molt més: el que no saben es obeïr ni tenir discip ina; tampoc saben que son servidors del poder civil i que la Constitució diu que tots els espanyols tenen el dret de petició, exceptuant la força armada.

Això hauríen de saber-ho, i a nosaltres ens convindría que ho sabessin.

Al saber-se en un centre maurí de Madrid, la nova de que el Rei havía encarregat la formació de nou govern al senyor Dato, diuen els diaris que hi hagué gran aldarull i que arrancaren un retrat de la paret, que'l trepitjaren i en feren bocins.

Molt bé, joves, molt bé! Això és respecte i fidelitat i el demés són trons.

Vosaltres no serviríeu per radicals a la Casa del Poble, l'emperador pot fer el que vulgui, ningú despenja retrats i mólt menys els trepitja ni els trosseja. Estàn més ben domesticats.

Han fet correr que els militars volíen que's nomenés Ministre de la guerra a En Cambó. Mai n'hem cregut una paraula; hi han coses que per a pensar-les s'ha de tenir sentit comú.

A més dèu recordar-se que quan s'han pronunciat discursos com els de don Francesc, quan s'ha demostrat estar pregonament enterat d'una materia, a Espanya no es pot ésser ministre ni res. Tot lo més, diputat per un districte català.

El corresponsal gironí de *La Vanguardia* envía la següent noticia:

Un guardia civil de Palafrugell ha detenido a Agustín Bruto por negarse a descubrirse al paso de la procesión.

¡Home, està clar!

La gracia hauría estat que hagués pogut telegrafiar: *Ha sido detenido en Palafrugell por la guardia civil un hombre que no quiso descubrirse al paso de la Procesión y que, por casualidad, no se llamaba Bruto.*

Diu un diari de Madrit: S'ha parlat de disgust dintre alguna institució de caràcter civil, però imprescindible per al sosteniment de l'ordre social. Aquesta institució malcontenta, segóns insinúa un altre diari, es la magistratura.

No entenem com s'ho arregla el govern centralista per a crear se antipatíes. Després dels militars, els jutjes, després dels jutjes, ¿quí?

¿I l'ordre social de que parla la premsa? ¿Volen jugar que veurem els nostres urbanos mantenint l'estat de seti a la Porta del Sol? Perque l'urbano es sufert i fidel. Quasi no resta ningú més.

Sortint del Centre Maurista

—Però home, mira que exqueixar el retrato!

—Què vols que et digui, els altres eren de dònes... i fa covart.

ELS FALSIOTS

(Continuació)

IV

Acabades la lleugera fregatel·la i la ràpida neteja, la Quimeta se posa a encendre foc i la Marieta a fer llits. Mentres estaven ocupades en tals afers, arriba la Antonieta, escarcellera invernal de la «Villa Diana», que no pogué sossegar desde l'arribada de la Quimeta, i entrà com si fos a casa amb una faldada de monjetes tendres, tomatecs i taronges en virolada barreija.

—Aneu fent, aneu fent. Mentres, jo arranjaré las monjetes i parlarem; ja tenía ganes de veure't, Quimeta.

—I jo a vos, Antonia.

—Quan te cases?

—Ui! No vui pendrer el promès de la vostra noia.

—Sí que'm sembla que't quedaràs per vestir sants; pro, vaja! en la forma que t'habilles sembla més aviat que vulguis quedar te amb el de la senyoreta. Aquest any sí que'ls hi fareu respecte als minyons de per aquí; per la festa major tindreu que anar a voltar-la a la sala del Cassino.

—Pobres de nosaltres, a l'envelat i encara si ens hi deixen anar una mitja part. Una ja els coneix aquells que són de son braç.

—Ja et conec, herbeta.

—Deixem-ho correr. Marieta! Marieta! que no acabes? Ansia! Ara que hi ha l'Antonia aquí t'ensenyarà l'adroguer i la «Comparativa».

—I, jo, què faré?

—Per estona en tenim si volem arranjar aquestes monjetes. Amb els fils que'n traureu me'n podría fer unes calces.

—I una camisa.

—Sí, i una camisa. Això deu ser perque us les he demanades tendres i no filoses. En fi, en el pecat portareu la penitencia. Marieta! Marieta!

—Ja vinc!

—Cuita.

—Ja soc aquí. Què vols.

—Aneu a veurer el poble.

—Adeu, Antonia; agafi el cistell, Marieta.

—Passiobé.

—Adeusiau. Quimeta! Quimeta!

—Què voleu?

—Que l'has de fregir an aquesta noia?

—Perquè?

—Per lo enfarinada.

—Au!

—Ja! ja! ja!

La Quimeta i la Marieta surten juntes, tot d'un plegat la primera s'ajup obra una aixeta. De la panera de flors surt un raig d'aigua que mulla a la cambrera; aquesta crida:

—Què fas? ximple! Tanca, tanca.

—Tanca tu que ja va mullada, respòn la Quimeta que s'ha esquitllat.

—Tanca tu, si vols, que ja sabs on és l'aixeta.

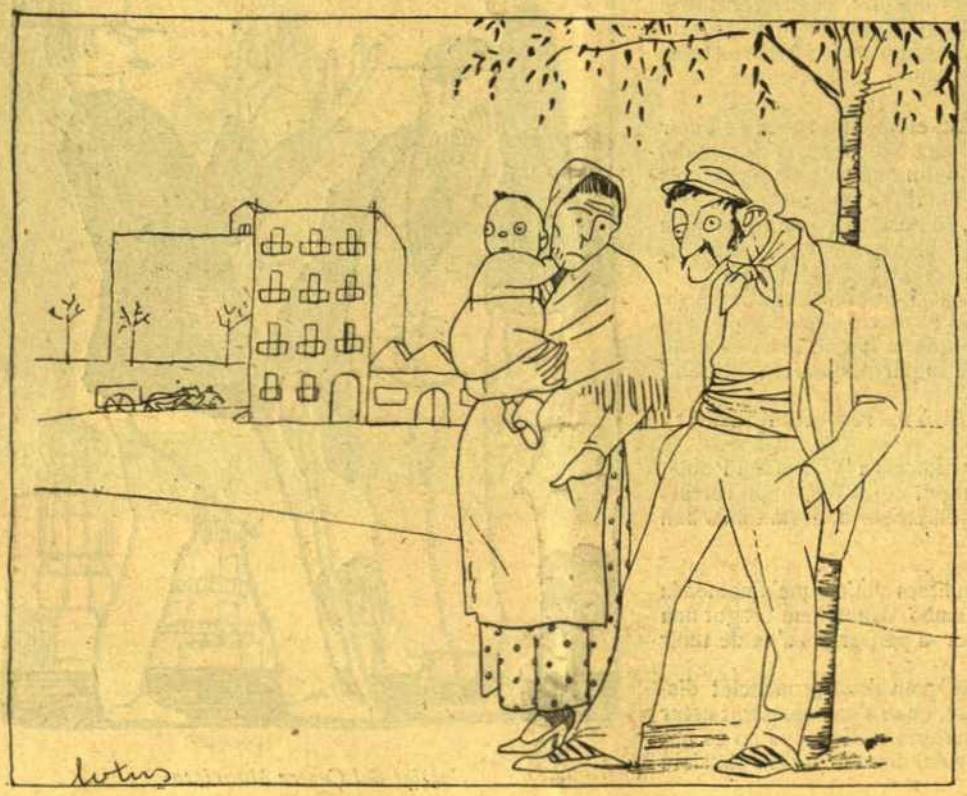
—No siguis tonta, tanca, es buidarà el dipòsit patirem.

—No! Ja estic prou fresca.

La Quimeta se decideix i tanca la aixeta, mullant-se conforme li pertoca.

Després surten totes dues mullades com dos peixos; en el curt camí la Quimeta saluda a tort i a dreta homes i a dònes, àdhuc dóna ametlles ensucrades a les criatures.

Per fi arriben a «La Universal». «La Universal» é una tenda on se vèn de tot empaltada de taberna.

Ella.— Per mor de Déu, Celdoni, que fa dos díes que no tastem res, ni jo ni la criatura.
Ell. — Calla, reïra! i no em distreguis... ¡ara que m'estava empescant una Junta de Defensa pels desvagats d'ofici!

Allí hi han cretones i espardenyes de tota mida, allí vaixelles i cristallería, allí conserves i confitures, allí llegums seques i tendres, galetes i carquinyolis i, en fi, vi i anissat que demanin. Per haver-hi, fins hi ha font propia on les veïnes van a omplir els cantirets perquè allò és una dèu d'aigua fresca i regalada.

La Quimeta i la Marieta entren en l'establiment i les reben la mestressa, l'espòs d'aquesta, l'hereu, la esposa d'aquest i un regiment de criatures, totes elles rosses com un fil d'or, ben endreçades i carabrutes.

—Mare! la Quimeta! Ja són aquí.

—Podeu veurer.

—Pro d'on sortiu? sembleu peixos.

—Del brollador.

—Aquesta ximple.

—Ma! Què no hi ha la Laieta?

—No. Fa de cupletista.

—Què?

—Canta, mare; es un ofici que fan a Barcelona les noies sense principis que no troben marit.

—Ja!... Dèu anar molt mudada.

—Molt. No ens fem.

—Així aquesta noia...

—Està en son lloc. Miri li gasta les espardenyes.

—Li gastava, Quimeta, senyora vol probar-me'n unes?

—Va!

—No, vostè, jove, no. Les senyores.

—Soc Marieta i no Laieta. Vina maca que t'aixugaré el nas.

—Feliu, me sembla que jo te l'hauré d'aixugar a tu.

—I jo a tu.

—Si, son mocs per partida doble. Res, anem a calçar la princesa del fregall.

Mentres, la Quimeta ha fet les seves comandes i després de dir:

—Ja ho sab, Remei, cada setmana la llista, s'en tornen totes dues per un camí diferent saludant a cada porta i acceptant uns clavells del barber, unes roses del llauner i, greu nos sab dir-ho, un copet a la espatlla del minyó més descarat del poble.

(Seguirà)

En Dato gobern

Fer setmanaris a Espanya es com viure sospès d'un panell de campanar en el mes de Mars.

Mars, ja está dit tot. No juguem que ens podríem fer mal. Altrament volíem dir que el que penses avui no et serveix per demà, i l'actualitat passa com un bufarut.

Dato és poder. Aquest home es veu amb cor d'empassar-se l'infantería, l'artillería, les 55 mil tonelades de patates i els submarins del Mediterrani. Ell es reservava per a l'hora de la pau europea.

Era una il·lusió que tenía; presidir a Madrid la conferencia dels plenipotenciaris extrangers i donar l'encaixada de reconciliació.

Ara les circunstancies el precipiten a la poltrona de la presidencia un poc massa aviat per a la pau europea i una mica massa tart per a la pau interior. Tres són curtes i cuatre són llargues.

Què vol significar la vinguda d'En Dato? Heusaquí el que es pregunta la gent. En García Prieto transigía amb el primer article de la Junta de Defensa — això cal escriure-ho ja amb lletres majúscules las més majúscules posible — ¿és que el seu hereu pensa transigir amb tot l' articulat? ¿Es qué, pel contrari, pensa fer un punt d'home, d'home conservador? No ens hi encaparrém. El cas és que tota la península es conmou en una sola esgarrifansa.

Es parla d'un *ultimatum* d'un plaç breu, peremptori, dirigit per *certs elements* al poder.

Els augurs callen i no més convenen que la situació es greu, greu, greu... En aquest cas, per CUCA FERA que es sigui, el millor és nadar i guardar la roba.

—*Son* Miuras?
—*¿Que más quisiera Dato? Mauras y bien bragados!*

EL NOSTRE GUIA A ITALIA

A Gènova, els guíes, cada vegada que han d'acompanyar americans, ho troben de primera, perque la ciutat és plena de records de Cristòfol Colom, i els americans, naturalment, s'hi engresquen. La menor reliquia excita en ells una religiosa emoció. El nostre guía estava follament agitat. Semblava que s'hagués empassat un sommier de ressort.

—Vingueu, senyors, vingueu, cridava. Us ensenyaré una carta escrita per Cristòfol Colom. Una carta escrita per ell mateix; de la seva mateixa mà. Cuiteu!

Ens conduí a la Casa de la Ciutat. Després de mantes formalitats de panys i claus, ben impressionats, ens posà davant nostre un antic document tot esblaimat i gastat. Els ulls del guía resplendiren. Començà de ballar davant nostre, tot ensenyant el pergamí.

—¿Què us deia, senyors? ¡Veieu! ¡Escrit de Cristòfol Colom! ¡De la seva mateixa mà! Fèiem posat d'indiferents, i no interessats poc ni gaire. No obstant, el Doctor condescendí a pendre el document en ses mans. L'examinà llavores amb una escrupulosa atenció. Hi hagué un silenci penós. Després el Doctor digué amb una gran simplicitat:

—¡Ah! ¿d'En Ferguson? No, no és això. Recordi'm el nom d'aquest subjecte.

—Cristòfol Colom. ¡El gran Cristòfol Colom!

Un altre moment d'examen minuciós.

—Ah! I dieu que és ell qui ho ha escrit?

—Amb la seva propia mà?

—Amb la seva propia mà! El gran Cristòfol Colom! És un autògraf autèntic.

Aleshores el Doctor amollà el document i pronuncià aquestes paraules decisives:

—Hi ha a Amèrica nois de tretze o catorze anys que escriuen millor.

Però és el gran Cristòf...

—Tant se m'endóna saber el nom de l'autor. El que sé, és que mai he vist una lletra tant dolenta. Que us penseu que'ns podreu fer combregar amb rodes de molí perque siguem extrangers. No som pas boigs, no en tenim res. Si posseïu algunes mostres cal·ligràfiques una mica més nètes, ensenyeu-les. Sinó, anem-nos-en.

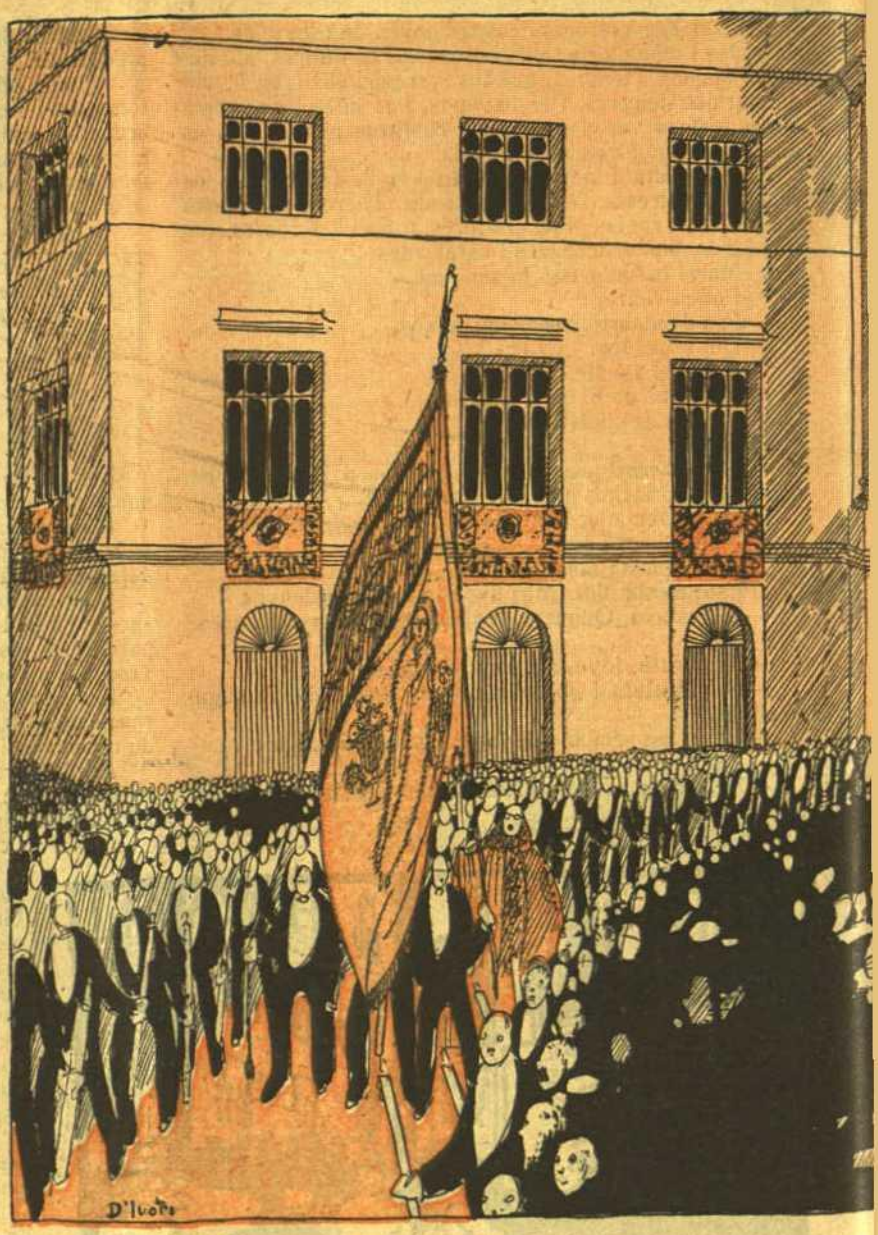
Ens en anàrem. El guía estava atuit. Tantmateix, però, va fer encara una temptativa. Hi havía quelcom a mostrar-nos que, a son juí, triomfaría de nostra indiferencia.

—Vingueu amb mí, senyors. Us faré veure un bust, el bust de Cristòfol Colom, precisament. Esplèndit, grandiós, magnífic!

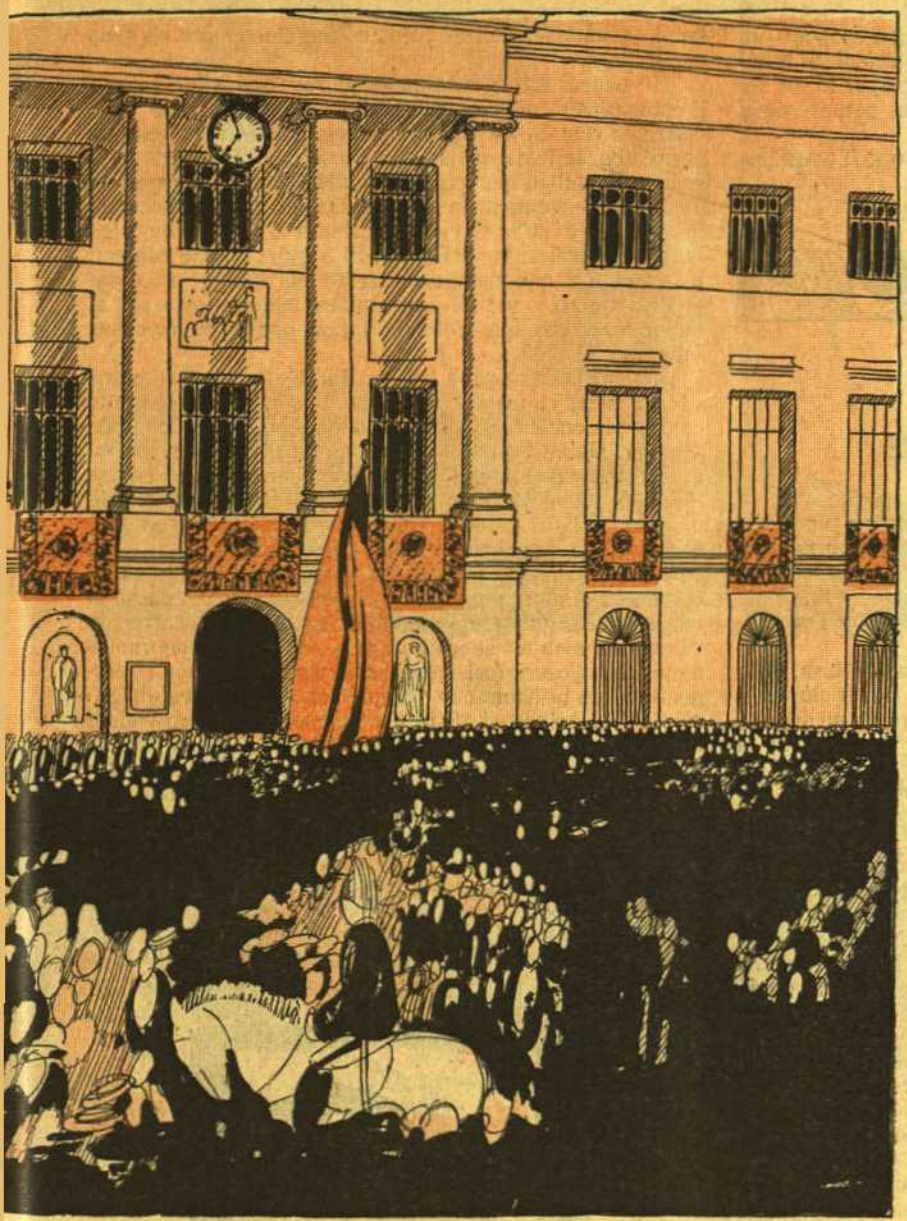
Ens conduí davant el bust. Era verament un bust magnífic. El guía redreçà el cap i el feu enrera, i prengué una actitut.

—Mireu, senyors! Cristòfol Colom! Ell mateix! No és una bellesa? Quina admirable obra d'art!

El Doctor es posà son monocle.

UNA REBEQUERÍA LERROUXISTA.—ELS REGIDORS I
Res, que mentres la professó pass

BARCELONA TREVALLANT EN LA DIADA DE CORPUS.
i per fòra an ells els anava per dins!

—Ah! I com dieu que's dèia aquest senyor?

—Cristòfol Colom! El gran Cristòfol Colom!

—Ah! I què ha fet aquest Cristòfol Colom!

—¡Si fou ell qui descubrí l'Amèrica! ¡Déu meu! ¡Déu meu!

—Descubrir l'Amèrica? Això, francament, és una mica massa. I ara! Nosaltres en venim, d'Amèrica. I mai no n'hem sentit parlar. Cristòfol Colom... Quin nom més estrany! Que potser...? ¿Que potser és mort?

—*Corpo di Bacco!* Fa més de 300 anys.

—De què va morir?

—Què sé jo. No els ho puc dir.

—¿De verola, potser?

—No ho crec. I a més, repeteixo que no ho sé gens ni mica.

—¿De sarampió?

—És possible. Ho ignoro. Evidentment, va caldre que morís d'una cosa o altra.

—Són vius encara sos pares?

—Per amor de Deu! Són morts, naturalment, i prou devien morir abans que ell.

—Ah! I digueu-me, on cau el bust? I el peu?

—Això és el peu i això el bust. ¡Mare de Déu Santíssima!

—Ja ho veig. Ja ho veig. Es una combinació molt enginyosa, molt enginyosa. I és la primera vegada que aquest senyor descansa sobre un bust?

Ahir, passàrem tres o quatre hores al Vaticà. Voliem tornar a veure el prodigiós Museu. Més d'una vegada ens costà força de dissimular la nostra admiració que esclatava a desgrat nostre. Tantmateix, però, hi reexírem. Es la primera vegada que s'ha vist passar visitaires entre les meravelles del Vaticà, que no sortissin de test. No cal dir l'estupefacció del guía. Ses llargues cames anaven al trot, tot cercant coses extraordinaries a mostrar-nos, exhaurint tota la seva traça, i cada vegada sense èxit. Cap cosa no ens interessà. Havía reservat per la fi ço que ell esguardava com a prodigi dels prodigis, una momia reial d'Egipte, potser la més ben conservada del món. Ens hi conduí. Estava tan segur de l'efecte aquesta vegada, que recobrà una mica de son entusiasme d'abans:

—Vegin, senyors! Una momia.

El monocle s'aturà davant l'ull del Doctor, amb el posat tranquil de costum.

—Ah! Com dièu que's dèia aquest senyor? El seu nom?

—El seu nom? No en tenía de nom. O, en tot cas, el desconec. Es una momia, una momia egipciaca.

—Ah! Està bé. Es d'aquí?

—En cap manera. Us dic que és una momia egipciaca.

—Ah! Molt bé. Francesa, veritat?

—No. No. Ni francesa, ni romana. Originaria d'Egipte.

—D'Egipte? Es la primera vegada que sento el nom d'aquest país. País extranger, ben segur. Momia... Momia... que n'està de tranquil aquest bon home! El seu aire, com revela el domini de sí mateix! I, talment, ¿no sería pas mort?

—Oh, carau! Fa tres mil anys que és mort.

Aleshores el Doctor es girà envers ell, bruscament, amb posat ferotge:

—Ep, mestre, hauríeu de mirar de portar-vos una mica com cal. El que siguem extrangers no és raó per-

que'ns tracteu com a xinesos. Intentar endossar-nos un vell cadavre venturer que ni les rates voldríen! Si teníu un cadavre una mica més fresc, aneu a cercar lo tot seguit, o me'n procuraré un de cop i volta, petant-vos el cap, senzillament!

MARK TWAIN.

ELS BADOCS

Oh! Jo no sé si tindré prou destresa per a dir-vos la gracia plena del badoc; la poesía suau com un crepuscle vallesà de l'ànima encantada del badoc; els efluvis de dolcesa infinita que irradia la cara del badoc en funcions; l'ingènua serenitat que vessa el seu rostre afable i eternament infantí.

Vora una mar en calma, blava de cuina i llisa, sota d'un cel molt blau i net de bugada; en un indret clàssic—que vol dir molt senzill—hauria d'ésser nat, en un dia clarissim i rioler, el poeta que pretingués copsar tota la gracia plena del badoc.

Quina elevada virtut aquesta del badar! Quina excelsa virtut el badar a tot hora! Els ulls oberts de bat a bat i sorpresos; la boca oberta de bat a bat i admirada; el nas en èxtasi d'ensumar, fruïnt continuament les emanacions subtils de totes les coses—que totes les coses, totes, tenen una flaire per al nas del badoc.

Badar es compendre. Es subcompendre. L'home que bada, admira. I el món és tot ell una gran meravella que dèu ésser eternament admirada. Aquell qui no entén el sentit íntim de totes les coses no pot ésser un badoc perfecte.

Vos passarà una mosca pel davant i no en fareu cas. Altrament una mosca és per al badoc un espectacle admirable, minuciós i nou cada vegada.

El badoc parla: Una mosca, dieu? Feia una calda horrible. Era a mig dia. El menjador tenía aquella penombra de menjador que ja coneix tothom. Una mosca vingué fins al meu front. Mai li podré pagar el suau amoixament. Foren unes pessigolles d'una finor indescriptible. Vaig bufar cap amunt, fent petxina amb el llavi inferior. Ella, la pobre viuda, amb ses ales de crespó, tota endolada, va marxar mandrosament a la sucrera. La sucrera tenía, a aquella hora, tots els reflexes d'un palau de cristall. Un palau fastuós de petita llegenda per a la mosca balba. Ella, atrevida com un príncep d'Anderson, explorà tots els cataus del sucre de terròs. Jo la veia ensomiat per la melodía casi gregoriana d'un mosquit persistent. Penetrava en les coves druídiques dels terrossos. Saludava els petits menhirs del sucre plantats drets, pujava fins als cims nevats de les dolces montanyes, baixava a les afraus de la sucrera; i en un bac, al passar, fou presa per una esllevissada i morí aixafada d'ales. La insignificant tragedia em va commoure tot.

Aixís digué el badoc i vaig pensar que tant mateix és ben injust que les petites coses no tinguin sempre els seus admiradors.

El badoc mai s'encanta amb res que s'ho valgui. S'estima més una cua d'estel penjada en un fil de telèfono que cinc duros. Quan ensopega amb una parella de negres en fa festa major. La bomba del Turó; els boyscauts; un caball que rellisca; aquells tranvíes carregats de bombetes que anuncien espectacles de beneficencia; una *camilla* de la Creu Roja; l'auto d'en Lerroux; les burres de la llet; la sortida d'«El Siglo»; l'home anunci; un gramofón que toca; un enterro; un bateig, un casament... tot això, tot són espectacles meravellosos per al badoc insaciable que troba la íntima poesía de les coses vulgars.

Oh, sí! Deixeu que's badi a Barcelona. I a Barcelona encare més, ciutat dolça, ciutat blana, ciutat clara de colors que encanten a la vista, d'alè lleuger que convida a badar. Deixeu que's badi. Sí que val a badar. Badeu tots, tothom que badi. Quan les mangueres reguen nostra Rambla, immortal com el mateix Cervantes, té el raig d'aigua tot l'arc de Sant Martí; quan passa el tren sota el pont de la Marítima, és admirable la visió xaudaronesca del tren vist des de sobre; i les barquetes del port amb el correu de Mallorca que fa tanta majestat; i quan passa la tropa—que diguin el que vulguin—es bonic; i el carrer de *Fernando* amb les seves botigues que tenen panorames d'objectes d'escriptori i escenaris de roba blanca i perspectives de brillants que cumpleixen amb la seva obligació—çò és, brillar—i els rètols lluminosos que van traient les lletres una a una, l'una darrera l'altra, i els pardals de la Rambla amb les seves panxetes que semblen de cotó; tot és meravellós en aquesta nostra Barcelona tan bescantada pels que no saben badar.

Bademsempre, catalans, bademeternament, que serem grats a Déu.

Bademsempre menys a l'hora del àpet.

SHI

El nen, al sortir a la pel·licola el assassí, s'adóna que s'ha quedat sol al cinematògraf.—Socors!...

(London Opinion)

—Ai, Espanya, Espanya, quins mals vents corren!

Rialles deportives

El futbol i la qüestió militar.—Vetaquí que el «F. C. Barcelona» (catau espaventable de perdularis, horriblement mal carats, posats en combinació sorda amb els jesuites de la Lliga per a la extinció de la llagosta i demés plagues del camp, segons uns; societat secreta no descoberta encara pels perseguidors de la *trata de blancas*, domiciliada a l'aire lliure i dedicada al rapte de criatures mascles de 16 a 20 anys, pel procediment novíssim de l'auto misteriós, segons altres; i una mena de granja agrícola experimental, on de tant en quant es dediquen a treballs de recol lecció, certs galifardeus que, dejuns en absolut de tot ço que a l'art de la pagesía es refereix, cerquen sempre, no obstant, el mitjà més planer d'explotar la vinya del pròxim, segons uns i altres) ha determinat celebrar Junta, el diumenge vinent. El fet, a primera vista, no té fesomía de succés extraordinari; però jo sé que per mica que es badi, la cosa pot acabar malament. En Quimet de Canaletes em deia, fa poc, amb to seriós i posat trascendental, com escau a un home de responsabilitats, encara que sigui ros: La ballarem, cregui'm, la ballarem. I afegía misteriosament: es tracta de plantejar la *qüestió militar* en el *senu* de la Junta, ja li diré. Home, vaig fer jo, una mica esverat, ¿què té que veure la qüestió militar amb el futbol i amb el «Barcelona»? Aquí m'enjegà un patètic raonament en el curs del qual tocà punts tan delicats i convincents, com són l'augment progressiu del preu de les subsistencies, el separatisme d'en Rosés i la sarsuela «El Señor Joaquín». Jo em vaig quedar amb un pam de nas, com es natural, i no se m'ocorregué dir res més que: el dia 17 tindrà el «Barcelona» la paraula; després d'aquell dia la pendré jo, i segons sigui... parlaré clar.

Trapaceries. — Futbolistes en bon estat (solter, casat, etc.), procedents de saldo o subasta, es lloguen. Havent-se d'utilitzar per a un treball de càrrega, seràn preferits, com és de llei, els que tinguin la carrera de camàlic, que, fet i fet, son els que més abunden. Condicions: jo pagaré; tu cobraràs, i prou. Res de professionalisme. Informes particulars: Massana, 2, Gracia. Llocs de contracte: Detectiu, Tallada, 1, baixos, i davant de Canaletes, de 6 a 8 tarde.

—No es pot negar que en Bernades és un bon jan, i que, vist de lluny, sembla no tenir res de particular. Mirat d'aprop se'l troba una micota estrafalari; però vaja, no ofèn. Ara, posat, amb un *pito* a la boca, al mig d'un camp (posem per cas que sigui el del «Barcelona»), exercint d'home de bé, sí que no té remei. Entre ell, el *pito* i les coçes d'en Gumbau són capaços de provocar... una basca.

—Fa més de cent noranta dugues hores i mitja que se sab, per tot el món, que els millors automòvils son els Abadal-Buick, com també que aquest enrenou de la manca de benzina, es una cançonería que ningú creu.

—Es precís assabentar tota la gent de Catalunya que uns subjectes, ben mudats i afeitats de fresc, amb màquina, que digueren ser de l'«Espanyol», anaren a trobar en Rosés per a que els deixés una Copa, de les cent i tantes que el «Barcelona» té, pel concurs que l'«Espanyol» organitza i no farà. Sembla que en Rosés, sense respectar l'indumentaria dels visitants, els envià a *La Riva*.

—El concurs Copa «Catalunya Sportiva» va seguint el seu curs amb un èxit més espaterrant que l'assolit per l'Adrià el dia del seu debut amb la farsa còmica en dugues parts: «Pitos y serenos». Es tem, però, que el «Martinenc», l'«Argos» i l'«Stadium» no pensin de la mateixa manera. Cada casa es un món.

CORRECUITA.

El Temps diu a l'Amor:—No t'equivoquis, minyó. No és qüestió de llençar-li sagetes. Passa dels quaranta tres.

(Life)

—*Has vist* què t'ha valgut xiular an en Dato? Una garrotada!
—Aquesta rai! El pitxor és que he tornat a *beure*.

Un acte de civisme

DIES enrera, en el carrer de les Corts Catalanes, prop de l'encreuament amb el Passeig de Gracia, varem esser testimonis d'una acció extraordinaria.

Tots sabem que en el lloc susdit, quasi enfront del Faians Català, existeix una panera comunal que ha sigut instalada amb el propòsit de recullir els papers inservibles que la magnanimitat dels transeunts vulgui depositar-hi.

Pocs homes gosen atansar-s'hi, sigui perque s'imaginen que l'estre de filferro es un parany, sigui per temor al vèrtic que produeix la gola insondable i negre del dipòsit subterrà, o sigui per no mostrar-se massa humils o massa sugestionables a les insinuacions discretes del Municipi.

Doncs bé, el jorn d'*aùtos,* un senyor de mitjana edat, vestit correctament, amb totes les apariencies de salut física i moral, amb una convicció i gosadía que gebrà la sang dintre les venes dels qui l'observaren, sens temença al vulgar «què diràn» ni a vells respectes socials, va atansar-se a la panereta i va dipositar-hi una pilota de paper, paper d'envoltori, que feia estona venía rebregant entre els seus dits nirviosos.

Malgrat les ombres crepusculars que inondaven la via aristocràtica, malgrat la senzillesa estòica amb què executà l'acció, ella fou notada per alguns ciutadans. Immediatament es vegé rodejat d'admiradors espontanis que'l felicitaven. Nosaltres estavem entre'ls tals: això ni cal dir-ho.

—Sí, sí... no... *pues*... ah... però... Així tartamudejava el felicitat, roig d'avergonyiment per l'èxit del seu gest que devía reputar insignificant.

En nom de CUCA FERA varem estrenyer la ma de l'heroi i li preguntarem com s'anomenava. La seva gran modestia, alarmada, s'obstinava en guardar l'incógnit. Insistírem desesperadament.

—Juan Fernández (!!!)

Sí, senyors, ¡Juan Fernández! Tant-se-val.

Fóra una injusticia estúpida que per miserables gelosíes patriòtiques i per urcs de raça, deixéssim d'ofrenar el nostre aplaudiment i el nostre entusiasme per aquest bon castellà, exemplar de civilitat i ordre.

Ja sabem que el brau Fernández no ha fet més que

cumplir amb la seva conciencia, però en aquests temps d'egoïsme i malvestat, ¡són tan pocs el qui s'atamperen a la llei i al deure!...

Per altre part creiem obrar com a bons i diligents periodistes ofrenant al públic i a l'alta estima dels barcelonins el nom del ciutadà pulcre i prim mirat, qui així es desviu per la nostra decencia urbana. També haurem rejoït el cor de l'inventor i disposador de l'artefacte, pel qui l'idea de la seva inutilitat, deixarà d'esser tormentosa.

En el ministeri, que presideix el cèlebre senyor Dato, hi figura com encarregat de la *Instrucción Pública*, nostre antic conegut senyor Andrade, ex-gobernador d'aquesta Provincia, en la qual tanta gent hi ha que el suspira.

No cal dir quant ens en felicitem particularment, i a l'ensems felicitem els senyors socis i socies d'aquell cau del carrer de Sant Simplici anomenat *La Rectoría*, per l'enlairat seti que ocupa el seu antic company en *estirar la oreja a Jorge*.

Amb ministres aixís es *regenera un país!* Uva!

***

Un diari de Barcelona, donant una prova formidable de sentit polític, afirmava el dilluns que la vara de nostra ciutat, malgrat la caiguda dels lliberals, continuaría uns quants díes al menys en mans del jove Marquès d'Olèrdola: és a dir, fins que s'acabessin les professons. En efecte, res tenen aquestes de més decoratiu que els gegants i el nostre Batlle.

***

Sembla que volen fer tancar els establiments on afeiten tota la nit. Consti que parlem de bona fe i que no ens referim a l'Edèn ni a l'Alcázar ni a cap altre lloc de perdició; parlem pura i simplement de barberíes.

Els amos diuen que tindràn de plegar; i en vista d'això algú fa correr que el senyor Iglesias (don Ignasi) vol comprar-ne una per ferne el decorat d'un dels seus drames.

A nosaltre se'ns acut, que també podría comprarla el senyor Iglesias (don Emiliano) per representarhi una de les seves farces.

Els nuvolets fingits

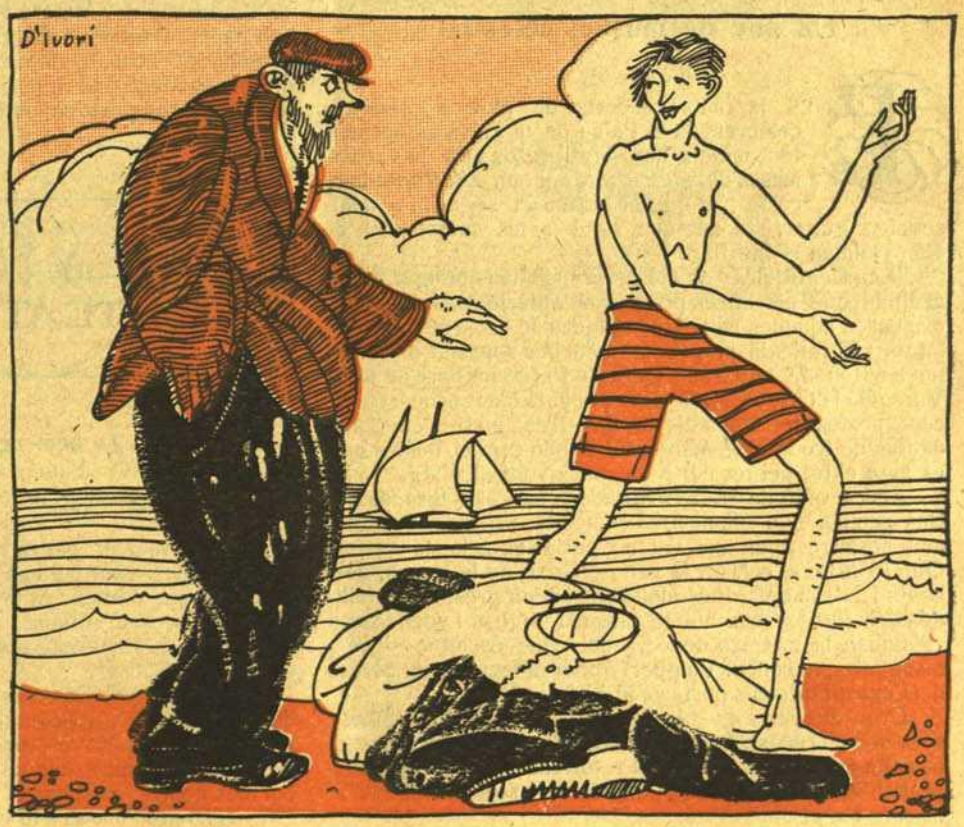
Em mareja un cel llis, tan llis com ara,
que no el distregui ni una boira rara;
un tros de cel tan blau tan blau,
tampoc em plau.

Inquiet pel daler d'una boirina,
sobre el terrat d'una casa veïna,
ovir un nuvolet menut
i llargarut.

Pel blanc del núvol ara el blau m'agrada.
Li dóna un bes el sol de matinada.
Un cop de vent, de sobte, el bat;
l'ha destriat!

El vent en fa retalls i això em tortura;
i com que sé que al mon cap goig no dura,
guàit més atent...; els nuvolets
són calçotets!

JORDI DE SENS ORDI.

—Sobre tot, Rafelet, que nedant, nedant no surtis de les aigues jurisdiccionals.
—Fuig, home, fuig. ¿No veus que soc germanòfil?

—Diu que en els urinaris nous hi donaràn cupons regalo.

Un poc de música celestial

Ells ja finits concerts de Música Francesa celebrats en el Palau de la Música Catalana tant mateix han sigut presos amb una mica massa de *neutralitat* pel bon *dilettante* barceloní, el qui per altre part seguiría a qualsevulga guitarrista anc que sigui a les catecombes de Càn Dalmau el fatitller.

«Les Béatitudes» de César Franck han obtingut millor acullida que els altres programes anteriors. No obstant, mancaren aquelles empentes típiques de les grans solemnitats Cal reflexionar que cantaven una soprano, un tenor, un barítón de la Gran Ópera de Paris, un baix de la de Varsovia i l'Orfeó Català, acompanyats d'una orquestra de cent professors Es a dir un, dos, tres, quatre, cinc, sis, motius de treurer de mare a un públic com el nostre que es juga el tot pel tot per a oir un pinyoler liceïsta.

Amics, això de «Les Béatitudes» és cosa formidable. Ens sembla que els nostres companys crítics convindràn amb nosaltres, que més val no parlar-ne... humanament. Qui ha estat al cel, oït la veu de Crist, de la Verge, dels beats i dels angels, li és molt difícil tenir present les fallides dels homes que bufen, rasquen, piquen i vociferen, i més quan la mateixa devoció dels que escolten s'encomana als que sònen. Volguer trobar defectes a un per un dels executants ens portaría al *caos*.

Crec que anys a venir l'audició de «Les Béatitudes» serà un bon recort, i direm als nostres nets que aprendràn de solfa en l'Escola Municipal reformada: Si ho haguessis sentit! vaja... mai més! si allò en deien guerra, ni mai hi hagués hagut pau!

Realment ho devem a la conflagració europea aquesta solemnitat realitzada a casa nostra.

Oh, nobles organitzadors, nobles artistes, nobles patrocinadors, nobles col·laborants, qui no vos en senti grat és digne de portar eternament un llasset del color patriòtic espanyol en la solapa.

Diguem, ara que hi som, que el descomunal Millet tenía engrapada la batuta. Aquest home puntal, que amb en Gaudí, en Maragall, en Guimerà i algún altre que està assaonant-se, ha d'esser estatuat en totes les provincies catalanes, estigué prodigiós. Tan li fa dirigir un orfeó com una orquesta, junts o separats. No li ve de cent homes.

Tot lo més podrà entortolligar-se els brassos sobre'l cap a tall de blè amb doble furor, pod à aixecar-los més enlaire com una forca d'abastar entusiasme, els fará anar com un molí de vent desconjuntat, cada aspiot pel seu cantó multiplicant el nombre de rotacions per minut; gastarà més suor, donarà més cops de coll, més estocades amb la batuta, saltarà a la faisò d'una llagosta; mes viva Déu! que ningú mancarà el respecte a César Franck i tots acabaràn a l'hora.

No hem d'afalagar mica a Mme. Montjovet, Mr. Laffitte, Mr. Cousinou i Mr. Griff, qui un poc estorats per la proximitat del mestre elèctric, cantaren com a serafins encara que algún d'ells representés al mateix Satanàs.

Vaja, nois, què me'n dieu de la Escola de cant francesa? Aquí o enlloc.

Contribuí a la grandiositat del final —oh, quina esgarrifansa de sublimitat!—el bon confés de les noies de l'Orfeò que sonava l'orga.

La tarima del Mestre Millet feu, a la seva manera, un bon paper. Posseeix una gran sonoritat Si en Guarnerius hagués fet tarimes, diríem que és un Guarnerius. Val a dir que el Mestre la repicà a estones, sempre que l'exaltament ho comportava, amb notable afinació i vigor.

B. Cuadro.

Ja hem agafat un crític

—No, senyor... Jo no vui ésser crític...

—Home!...

—Primerament, per qui m'ha près vostè?... Jo soc un home que vui estar bé amb tothom. Amb els que guanyen i amb els que perden. Amb els autors, amb el públic, amb els artistes. Amb tothom...

—Ja va bé!:.. Vostè pot ésser un crític que estigui bé amb tothom...

—Miri, senyor Director... Un crític deu ésser justicier, no és això? Un «justicier», sigui home, buixí, o moro, té de fer justicia. No és això? I, fer justicia, segons les comedies antigues—que no sé perquè han de dir que són les més bones—es tallar el cap al pobre que se li fà.

—S'ho pren massa a la valenta. Hi han justicies de moltes menes...

—Ja!... La justicia de l'amic i la de l'enemic... La de

l'estira i afluixa, una de calç i una de farina, una de pebre i una de sucre... No serveixo jo...

—Créguim... faci de crític... i fins podrà estrenar una comedia.

—Què tinc de fer per a fer de crític? Perquè, jo, soc home que sab cumplir. Miri, si em diu que faci un trajo, i me dóna tela, fil, estisores, tallador, emprovador, dònes que cusin i tallin, aduc fora capaç de fer-ne un... Jo soc així... Si vol que sigui crític, diguim el que tinc de fer.

—El que fan els demés...

—I què fan els demés?...

—Doncs miri, principalment no tenir gens d'afició i anar al teatre... Es allò de que l'escoltar comedies sigui una «feina», com la de manyà, fuster, etz. Una feina en la que un home desitja sortir-ne aviat... Allò del «*ganarás el pan con el sudor de tu rostro...*»

—Ja va bé!

—Després anirà al teatre tart... Un bon crític té d'anar al teatre tart... Quant ja ha passat un acte de la comedia.

—Oh!... I perquè?

—Perquè així demostra que té talent. Ell amb dos actes —si la comedia en té tres—ja en té ben bé prou... Además té de demostrar que ell hi va per força al teatre... Després, el crític, dèu anar una mica descuidat Es a dir: que si els espectadors del teatre van ben vestits ell vagi una mica estripat. Que si tothom va afeitat ell vagi amb barbes de una setmana, que porti les ungles brutes, el berret plè de pols... Vaja, que amb la seva actitut digui: «no estic per brocs, jo aquí vinc per feina i prou!»

—Me va bé això...

—Després té de fumar a la sala d'espectacles.

—Home, senyor director, això no em sembla prudent .. A cada teatre hi han cartells que díuen: «es prohibeix fumar, tant puros, cigars, com la pipa...»

—Doncs per això mateix. .

—I si no li deixen fumar?...

—Garrotada!... Vinga a dir que l'obra es dolenta, i els actors infames, i l'empressari un lladre .. Ja veurà si el deixan fumar!... Fins li pagarán el tabac i tot...

—Tant me dirà... Però és el cas que jo en això de pintura, i ètica, i declamació, i historia, i totes aquestes falornies que vostè diu, estic una mica malament...

—Ah, ja!... Vostè vol dir que no sab res de res, oi?

—Això mateix.

—Doncs per això mateix vosté serà un crític perfecte. Un crític, pera ésser bon crític, no té de saber res de res. I li explicaré: Si sapigués alguna cosa, la faría. No és això? Però com que no sab res, i no pot fer res, té de criticar lo que fan els altres... Crèguim, pel càrrec de crític, se neix. I vosté, com els seus companys, ha nascut.

—Me va bé. Jo seré un crític vitalici, aspirant a degà...

—... i així, amb el temps, podrà anar gratis a tots els teatres, amb tota la familia... I fins podrà ésser amic d'En Rusiñol, i de l'Iglesias, i d'En Guimerà... I fins diràn que vostè té talent... A casa de vostè serà una mena de exposició: totes les parets estaràn plenes de retrats. A l'un una dòna maca, allà en Borràs, vestit de carreter, més enllà en Giménez, de guardia; i en Tor de San Joan, i la Xirgu de catalana... i tots els retrats amb dedicatoria: «Al més gran dels crítics, son amic ..»

—¡Què'n seré de feliç!... Però i les comedies?... com podré parlar de les comedies?

—Les comedies, jove, no les jutjen els crítics... Les jutja el públic... Que aplaudeixen: és bona... Que no aplaudeixen: és dolenta...

—Però i si tinc de veure i escoltar a una companyía francesa, italiana... Jo no sé idiomes!

—S'hi adorm. No fóra el primer... El cas és que sota el títol de «Teatres» el llegidor vegi quelcom... Endemés, un bon crític, per a ésser bon crític, no necessita parlar de comedies. En el teatre la comedia és el que té menys importancia. Un home xistós, que sàpiga fer xistos amb el títol de l'obra, amb els trajos dels autors pot fer un gran article de crítica teatral. Val més una xarrada amb un tafaner que'l sermó plè de sabiduría... El llegidor li agrada més saber si els actors i els autors estàn fets de serradures que si l'obra es excelsa... Crèguim: faci xistos, malparli dels enemics, digui que són idiotes les obres dels autors que no el saludin, que són i fames les produccions del pobre escriptor que li va trepitjar un ull de poll una vegada; si un autor té diners dígui-li que trevalla perque és un avar; si no en té pot dir que fá comedies com aquell que fá sabates; de cara a la pesseta... No oblidi mai que vostè és més savi que tots, perque vostè mana. Que en el exèrcit teatral vostè és un cabo sense sargento, ni tinent, ni capità, ni ministre de la guerra. Que digui el que digui està ben dit, i faci el que faci ben fet.

—Res: firmo... Seré crític...

. . . . . .

Llegidor: aquesta conversa la va tenir en aquesta redacció el servidor que firma, amb el senyor Director.

CUCA FERA ja té crític de teatres. Soc jo. Diré tantes bestieses com els demés. En tindrà la culpa el senyor director, i el públic... Però jo crec que no vindrà de una i que les meves «sentencies» serán respectades com les de tots. Que no passarà res de greu i el món, tranquil, seguirà caminant

«por el piélago inmenso del vacío.»

PANGLOSS.

LA COLA BADADA

PERE TABAL.—Facis càrrec que CUCA FERA és una publicació *honrada e incorruptible*. La fem perquè els pares la puguin deixar damunt la taula de casa seva sense temor de que la llegeixin les filles.

MOSCA I^a.—Vostè és d'aquells que en comptes de pessigolles donen patecades de boig. A una altra porta.

F. C. K.—Retiri d'hora que això és neurastenia.

F. BOLIT.—Molt bé però no pot anar...

JOANET DE CARCASSONA.—Faciu tant curt com pugui que anirà... al cove.

A. S. DE GIRONA.—Aquí també la policía porta carrabines que és pitjor i callem com uns morts.

GIBRELL.—A l'aiguera.

TROMPETA.—Ai l'amor, l'amor, l'amor!... tranquilitzis.

COSTA BRAVA.—Serà servit, passi per casa.

X X X.—Retocarém l'ortografía, l'istil i el que convingui i ho insertarém.

A. C. I. T.—Això en català vol dir oli.

MIRET.—Paciencia i aguanti.

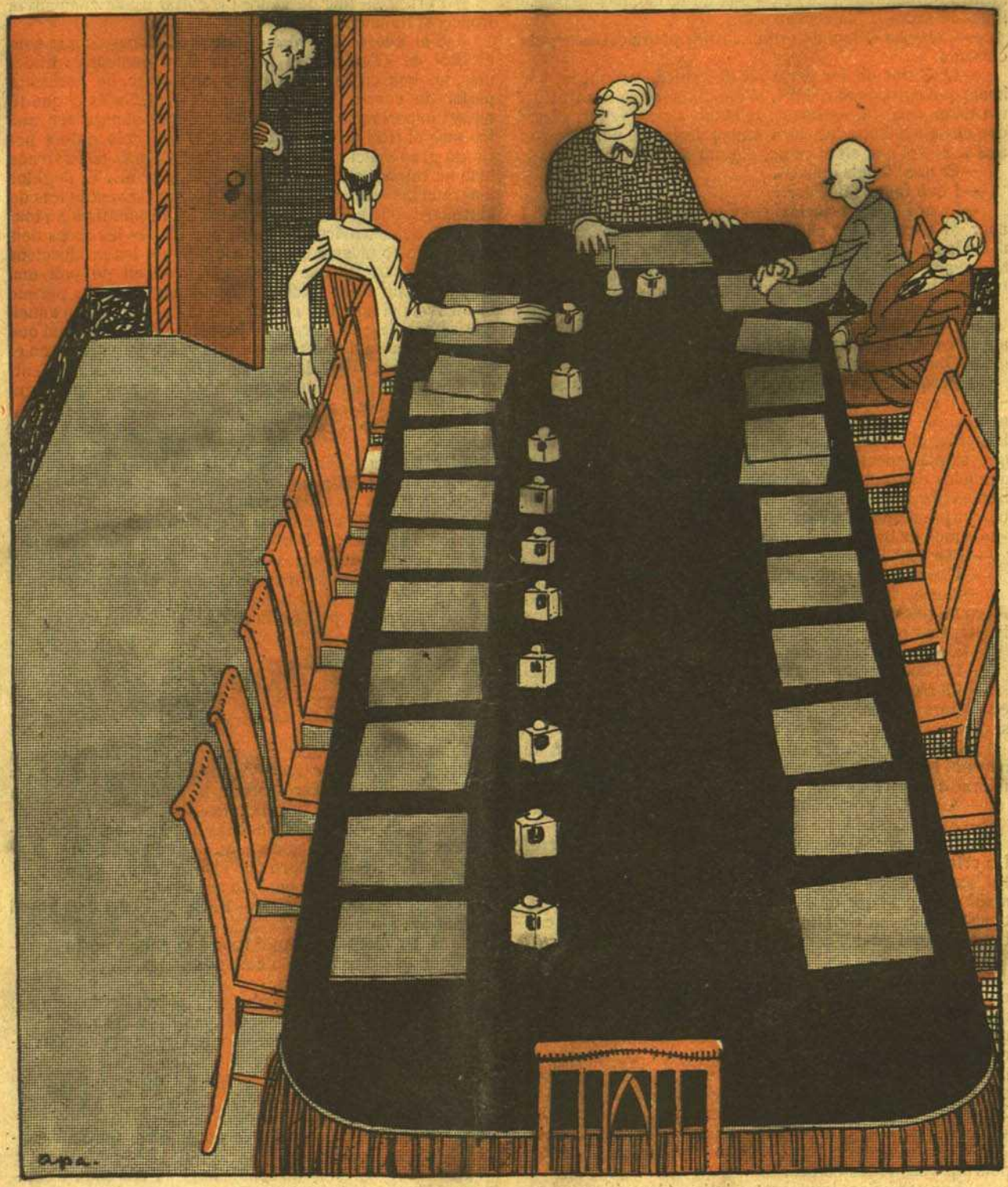
LLARGARUT.—Are hi fan el mànec.

POLICARPI MATUSSER.—No podém ficar-nos amb militars.

H. POUS.—Si no és un seudònim, En Pous es farà estatuar a Vilatenim. A Camalic, Bitxac, Estaferm.

D. P. i FUTURISTA.—No pot ésser.

Resten lletres en cartera.

LA CONFERENCIA DE STOKOLM.

—Déu els guart ¿es pot entrar?
—¡Ai gracies a Déu que arriva algú! ¿Qui és vostè?
—Soc un coleccionista de conferencies de la pau.
—¡Bo, ja deu esser aquell beneit d'En Dato!